

Kansainvälinen julkilausuma

Hyväksytty SDP:n 44. puoluekokouksessa 10.5.2014, Seinäjoki

Monet kärjistyneet ja ratkaisemattomat konfliktit ovat johtaneet kansainvälisen ilmapiirin heikentymiseen. Voimapolitiikalla ei voi kuitenkaan saavuttaa kestäviä etuja, joilla kansojen hyvinvointia ja turvallisuutta lisättäisiin.

Kansainvälisten voimasuhteiden hajoaminen näkyy myös valtioiden välisten voimasuhteiden uudelleenjakautumisena. Vanhojen ristiriitojen lisäksi ne heijastavat lisääntyvää eriarvoisuutta varsinkin valtioiden sisäisissä suhteissa. Kansalaiset ovat tyytymättömiä yksinvaltaan, korruptioon ja eriarvoisuuteen. Maailmassa vaaditaan muutosta.

Sosialidemokraatit näkevät Suomen paikan globaalissa yhteisössä osana vahvaa Euroopan unionia. EU:n kautta pyrimme tulevaisuudessakin toimimaan rauhan, vakauden ja hyvinvoinnin tasa-arvoisen lisäämisen puolesta.

Syyria ja Lähi-itä

Syyrian sisällissota jatkuu nyt neljättä vuotta, eikä siihen ole nähtävissä loppua. Noin 150 000 ihmistä on tapettu ja miljoonia ihmisiä on joutunut pakolaisiksi omasta kodistaan. Vastakkain on mielivaltaan perustuvia ryhmittymiä: Bashar al-Assadin johtaman hallituksen joukot ja uskonsotaa eri lippujen alla käyvät oppositioryhmät. Maltillinen oppositio on joutunut yhä ahtaammalle. Syyrian konflikti on lukkiutunut ulkovaltojen tuella sisällissodaksi, johon ei ole löydettävissä mitään yksinkertaista ratkaisua.

Rauhan luovat viime kädessä syyrialaiset itse. Suurvaltojen ja naapurimaiden on myös kannettava vastuunsa Syyrian ristiriidan ratkaisusta. Syyriassa olisi muodostettava väliaikaishallitus, joka ryhtyy uudelta pohjalta rakentamaan maalle tulevaisuutta.

Lähi-itään on luotava laajapohjainen poliittinen ratkaisu, jossa varmistetaan sekä palestiinalaisten oikeudet omaan valtioon että taataan Israelin mahdollisuudet elää turvallisesti alueellaan. Nykytilanne ei ole kestävä eikä oikeudenmukainen ja pohjustaa uutta väkivallan kierrettä. Vaikeutuneet suurvaltasuhteet haittaavat myös neuvotteluja Iranin ydinaseohjelman purkamiseksi. Lähi-idän ydinaseeton vyöhyke olisi yksi askel suuremman vakauden suuntaan.

Ukraina

Sosialidemokraatit tuomitsevat sotilaallisen voiman käytön ja sillä uhkaamisen sekä rajojen siirron kansainvälisen oikeuden vastaisin menetelmin. Ukrainalaisten on ratkaistava maansa tulevaisuus sisäisessä neuvotteluprosessissa, jota Etyjin, Euroopan neuvoston sekä EU:n, Venäjän ja Yhdysvaltojen on tuettava. Helmikuussa Maidanin mielenosoitukset päättänyt sopimus ja huhtikuussa pidetty Geneven kokous ovat edelleen toimiva pohja Ukrainan konfliktin ratkaisemiseksi. Ratkaisu on myös edellytys Venäjän vastaisten pakotteiden purkamiselle. Tilanteen kärjistyminen johtaisi vääjäämättä uusiin rajoituksiin.

Presidentinvaalit ja niitä seuraavat parlamentin vaalit ovat tie Ukrainan vakauttamiseen uuden perustuslain pohjalta. Tavoitteena on turvata kaikkien ukrainalaisten oikeus elää korruptiosta va-

paassa demokraattisessa maassa ja määritellä, miten he haluavat järjestää suhteensa Euroopan unioniin ja Venäjään. Vanhan vallan paluu merkitsisi Ukrainan suistumista entistä syvemmälle epävakaisuuteen.

Suomen on Euroopan unionin kanssa oltava valmis tukemaan ukrainalaisten tätä tarkoittavia pyrkimyksiä korostaen sitä, että Ukrainan on oltava maa, jossa kaikki kieliryhmät voivat rakentaa tulevaisuuttaan vapaasti ja turvallisesti. Väkivallalla ja ääriliikkeillä ei saa olla sijaa demokraattisessa Ukrainassa. Oikeusvaltion periaatteiden ja ihmisoikeuksien noudattaminen sekä varojen käytön läpinäkyvyys ja talousuudistukset ovat edellytys sille, että EU ja muut toimijat voivat antaa Ukrainalle sen tarvitsemaa mittavaa taloudellista tukea.

Tuemme valtiojohdon pyrkimyksiä EU:n jäsenenä hakea kansainvälisen oikeuden mukaisen tilanteen palauttamista Krimillä. Suomen on edellytettävä, että EU:n päätösten toimeenpano edesauttaa konfliktin ratkaisua, eikä aiheuta jäsenmaille ja niiden taloudelle perusteetonta vahinkoa. Naton tehtävänä on varmistaa jäsenvaltioidensa turvallisuus ilman, että se sekaantuu Ukrainan sisäisiin asioihin.

Ukrainan kriisi on myös nostanut Euroopan energiahuollon monipuolistamisen ja varmistamisen päätöksenteon asialistalle. Hiilivapaiden vaihtoehtojen vauhdittaminen Euroopan energiatarpeiden tyydyttämiseksi parantaa myös energiaturvallisuutta ja riippumattomuutta.

Monenkeskinen yhteistyö

Kriisinhallinnan tehtävät ovat vaativia Lähi-idässä ja Afrikassa, jossa uusien toimijoiden osallistuminen niihin on tervetullut kehitys. Kriisien rauhanomaiseen ratkaisuun rauhanvälityksen, kriisinhallinnan ja kehitysyhteistyön keinoin on Suomessa ja muualla suunnattava lisää voimavaroja ja poliittista huomiota. Ihmisoikeuksien kunnioitus ja naisten aseman vahvistaminen ovat tässä työssä keskeisiä.

Ydinaseiden leviämisen kieltävää normia on vahvistettava jatkossakin vakaan kansainvälisen järjestelmän perustana. Euroopassa on pyrittävä järjestelyihin, jotka estävät joukkotuhoaseiden merkittävän modernisoinnin ja yleensä sotilaallisen voiman nostamisen valtion keskeiseksi tarkoitukseksi.

Maailmanpoliittisen jännityksen kasvu ja sotilaallisen voiman käyttö Euroopassa ovat lisänneet myös Suomessa turvallisuuspoliittista keskustelua. Suomen turvallisuuspolitiikan pitkä linja, jonka mukaan Suomi on mukana YK:n piirissä tapahtuvassa yhteistyössä, Etyjin toiminnassa, Euroopan unionin turvallisuus- ja puolustusyhteistyössä, nopeasti kehittyvässä pohjoismaisessa puolustusyhteistyössä ja käytännönläheisessä rauhankumppanuusyhteistyössä Naton kanssa, on myös ajan-kohtaisen kehityksen valossa kestävä ja perusteltu.

Suomen sotilaallisen puolustuksen tulee jatkossakin perustua Suomen itsenäisyyden ja alueellisen koskemattomuuden puolustamiseen, yleiseen asevelvollisuuteen ja sotilaalliseen liittoutumattomuuteen.

Suuret turvallisuuspoliittiset suunnanmuutokset voivat toteutua vain laajan poliittisen prosessin kautta. Sotilaallisesta liittoutumattomuudesta luopumista merkitseville ratkaisuille tulee aina olla kansalaisten enemmistön tuki.

Euroopan unioni

Suomen jäsenyys Euroopan unionissa on keskeisin ulkopoliittinen ja yhteiskunnallinen ratkaisumme. Suomen tulee Euroopan unionissa tukea arvopohjaista ulkopoliittikan linjaa, jotta EU puolustaa johdonmukaisesti arvojamme: rauhaa, demokratiaa, ihmisoikeuksia, oikeusvaltioperiaatetta, kestävästä kehitystä ja kansainvälistä oikeutta.

Ulkopoliitikassamme meidän tulee toimia yhdessä muiden EU:n jäsenmaiden kanssa turvallisemman Euroopan luomiseksi samalla kun pidämme yllä rakentavia suhteita sen ulkopuolisten maiden kanssa. Talouspolitiikan alalla transatlanttisella kauppaa- ja investointisopimuksella (TTIP) on huomattava merkitys kaupan kehitykselle Pohjois-Amerikan kanssa. Myös monia muita tärkeitä sopimuksia ollaan neuvottelemassa. Kauppaa- ja investointisopimuksia solmittaessa on huolehdittava siitä, että sopimukset eivät saa rajoittaa demokraattista päätöksentekoa, ja erityisesti niiden on turvattava työntekijöiden oikeuksiin, ympäristönsuojeluun, kuluttajansuojaan ja kansanterveyteen liittyvät kehittämistarpeet. Tässä valossa on kriittisesti arvioitava myös ehdotettua yritysten mahdollisuutta haastaa valtioita yksityiseen välimiesmenettelyyn (investor-state dispute settlement, ISDS). Riitojen ratkaisun on tapahduttava ensisijaisesti kansallisissa tuomioistuimissa. Vero-paratiisit on saatettava kuriin ja rahoitusveroja on kehitettävä EU:n yhteisvoimin ja koko kansainvälisen yhteisön mitassa. Euroopan unionista on pantava erityistä painoa taloudellisten ja sosiaalisten oikeuksien vahvistamiselle sekä työpaikkojen luomiselle.

Euroopan unioni on syntynyt rauhaa ja vakautta luovana rauhanprojektina. Se vaatii jatkuvaa huolenpitoa unionin kansanvaltaa ja ihmisoikeuksia korostavasta arvopohjasta. Se edellyttää myös euroalueen jatkuvaa elinkykyä sekä EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan vahvistamista. Koko Euroopan turvallisuuden perusteiden ollessa liikkeessä on erityisen tärkeää, että EU:n jäsenmaat kehittävät keskinäistä turvallisuusyhteisöään ja takaavat sille edellytykset turvautua konkreettisiin toimiin rauhantilan säilyttämiseksi Euroopassa.

EKP:n ensisijainen tehtävä on hintavakauden turvaaminen, minkä lisäksi EKP tukee yleistä talouspolitiikkaa hintavakautta vaarantamatta. SDP:n näkemyksen mukaan työllisyysvaikutusten tarkastelun on oltava mukana EKP:n politiikasta keskusteltaessa. On lisäksi arvioitava, voiko euron pitkittyneeseen kriisiin löytyä kestävä ratkaisu ilman EKP:n tehtävien uudelleenmäärittämistä monipuolisemman keskuspankkipolitiikan suuntaan.

Pohjoismainen yhteistyö on Suomelle ja suomalaisille tärkeä ja riidaton valinta. Turvallisuuspolitiikassa pohjoismainen yhteistyö on saavuttanut kansalaisten keskuudessa johtavan aseman. Se tarjoaa tulevaisuudessakin mahdollisuuden kehittää yhteistyötä talouden, politiikan ja turvallisuuspolitiikan aloilla osana laajempaa eurooppalaista integraatiota.

Maailmanlaajuinen yhteistyö

Arktisen yhteistyön merkitys on viime vuosina entisestään korostunut. Arktisen yhteistyön ja turvallisuuden järjestelmää tulee vahvistaa. Pohjoisista merialueista tulee luoda kaikille avoin yhteis-

työalue, jolla alkuperäisten suunnitelmien mukaan tulee antaa etusija alkuperäiskansojen hyvinvoinnille, haavoittuvan ympäristön suojelulle sekä luonnon monimuotoisuuden takaamiselle. Arktisille alueille on ominaista yhteistyö, eikä turvallisuuspoliittinen vastakkainasettelu.

Kestävä kehitys on globaalin järjestelmän tie. YK:n vuosituhattavoitteiden jälkeen on tarpeellista tehdä seuraavaksi kestävä kehityksen edellyttämiä rakenteellisia muutoksia. Demokratian edistäminen ja kansalaisyhteiskunnan vahvistaminen luovat pohjaa tälle kehitykselle ja ihmisoikeudet erityisesti hauraissa valtioissa tulee nostaa entistä vahvemmin esille.

Maapallon rajalliset voimavarat on otettava huomioon ja ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen tulee löytää uusia toimintamalleja ja rahoituslähteitä. Vuosituhattavoitteiden jälkeisellä kaudella kaikkein köyhimpien aseman parantaminen sekä eriarvoisuuden vastainen kampanjointi tulee olla toiminnan lähtökohtana jatkossakin.